

Nová zmluva v starej zmluve...

Suspírium: „Hospodin, kráľ sa teší z tvojej sily. Ako len jasá nad tvojou záchranou! Splnil si mu túžbu srdca, neodoprel si mu žiadosť pier. – Sela – Vyšiel si mu v ústrety so štedrým požehnaním, na hlavu si mu položil korunu z rýdzeho zlata. Prosil ťa o život, dal si mu ho na dlhý čas, naveky, navždy.“ (Ž 21,2-5) Amen.

Pieseň: Chválospev č. 548. 1. verš: „Len hovor, Pane môj, ...“

Pozdrav: „Keď Ježiš prišiel na to miesto, pozrel hore a povedal mu: „Zachej, poď chytro dolu, lebo dnes musím zostať v tvojom dome.“ (Lk 19, 5) Amen.

Suma evanjelia: je zapísaná vo Svätom Písme ako ju čítame v Prvej Knihe Mojžišovej v 18. kapitole v prvom až piatom verši takto: „Keď Abrahám sedel pri vchode do svojho stanu pri Mamreho duboch, za najväčšej páľavy dňa sa mu zjavil Hospodin. Pozrel sa a neďaleko seba videl stáť troch mužov. Len čo ich zbadal, bežal im v ústrety od vchodu svojho stanu a poklonil sa im až po zem. Povedal: „Pane, ak som získal u teba priazeň, neobíd' svojho služobníka! Dám priniesť trochu vody, umyjete si nohy a odpočiniete si pod stromom. Donesiem kus chleba, posilníte sa a pôjdete ďalej. Veď preto ste zabočili k svojmu služobníkovi.“ Oni odpovedali: „Urob, ako vravíš.“ Amen.

Pieseň: Chválospev č. 548 2-6. verše: „Ó, ne jeden už svoj krásny sľub...“

Vzdych: „Nevzýval si ma, Jákob, bol si zo mňa unavený, Izrael. Nepriniesol si mi baránka na spaľované obety a svojimi obetami s hostinou si ma neuctieval. Neobťažoval som ťa pokrmovou obetou a nezaťažoval som ťa spaľovaním kadidla. Nekúpil si mi vonnú trstinu za peniaze, tukom svojich obiet s hostinou si ma nenasýtil, ale obťažoval si ma svojimi hriechmi a unavoval si ma svojimi neprávosťami. Ja, ja som ten, čo zotiera tvoje previnenia kvôli sebe a nespomeniem si na tvoje hriechy.“ (Iz 43,22-25) Amen.

Lekcia: List Židom 8. kapitola 8-13. verše: „*Keď ich karhá, hovorí: Hľa, prichádzajú dni, hovorí Pán, a uzavriem s domom Izraela a s domom Júdu novú zmluvu. Nie takú zmluvu, ako som uzavrel s ich otcami v ten deň, keď som ich vzal za ruku, aby som ich vyviedol z egyptskej krajiny. Oni totiž nezotrvali pri mojej zmluve a ja som ich opustil, hovorí Pán. Lebo toto je zmluva, ktorú uzavriem s domom Izraela po tých dňoch, hovorí Pán. Svoje zákony vložím do ich mysle a napíšem ich na ich srdcia. Budem ich Bohom a oni budú mojim ľudom. A nikto už nebude poučaf svojho blížneho ani brat svojho brata slovami: „Poznaj Pána!“, lebo ma budú poznať všetci, od najmenšieho po najväčšieho,*

pretože sa zľutujem nad ich neprávosťami a na ich hriechy si viac nespomeniem. Keď povedal novú, vyhlásil prvú za zastaranú. Čo však zostarło a je prežitú, blíží sa k zániku."

Modlitba: Milujúci Pane náš skrze Krista v spoločenstve Ducha Svätého. Ty si Boh, Ktorý ma vidí, Ktorý mi dáva dôstojnosť a nekonečne ma miluje. Ty si Boh, Ktorý ma vypočuje, Ktorý rozumie môjmu životu a kráča so mnou po mojej ceste. Pomôž mi hľadiť na Teba a kráčať v Tvojich stopách, Kriste, Ty, Ktorý si pre všetkých, čo v Teba veria, pravda a život. Otvor mi oči, aby som videl potreby iných. Otvor mi uši, aby som počul ich volanie. Otvor mi srdce, aby nezostali bez pomoci. Pomôž mi nebáť sa hnevu mocných, keď bránim slabých. Pomôž mi nebáť sa hnevu bohatých, keď sa zastávam chudobných. Daj, aby som prijal Tvoju novú zmluvu v Kristovi. Daj, aby sa ma skrze Tvoje Slovo dotkla Tvoja milosť. Daj, aby som vyslovoval požehnanie namiesto kľatby. Daj, aby som uprostred ťažkostí žil život svedectva, lebo Ty si verný, Ty si láska, Ty si môj pokrm – to cítim každý deň, a za to Ti vrúčne ďakujem. Pre Krista vypočuj moju modlitbu. Amen.

Pieseň: Chválospev č. 188: „Ó, Ježišu, Ty snímaš hriechy sveta..."

Vzdych: „Veď nás ženie Kristova láska, nás, čo sme pochopili, že ak jeden zomrel za všetkých, všetci zomreli. A za všetkých zomrel preto, aby tí, čo žijú, nežili už viac sebe, ale tomu, ktorý za nich zomrel a bol vzkriesený." (IIK 5,14-15) Amen.

Biblický text: Kniha proroka Jeremiáša 31. kapitola 22b-30. verše: „*Čosi nové stvorí Hospodin v krajine: žena sa bude uchádzať o muža. Toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela: „V judskej krajine a v jej mestách až zmením ich údel, ešte budú hovoriť toto slovo: „Niva spravodlivosti, posvätný vrch, nech ťa požehná Hospodin!“ Budú tam bývať spolu Júda a všetky jeho mestá, roľníci aj tí, čo tiahnu so stádami. Občerstvím unavenú dušu a každú roztúženú dušu uspokojím. Nato som sa zobudil a poobzeral – môj sen bol sladký. Hľa, blíží sa čas," znie výrok Hospodina, „keď obsejem dom Izraela a dom Júdu semenom ľudí a semenom zvierat. Ako som nad nimi bdel, keď som mal vytrhávať, rúcať, plieniť, ničiť a privodiť nešťastie, tak budem bdieť, keď budem mať budovať a sadiť," znie výrok Hospodina. „V tých dňoch nebudú viac hovoriť: „Otcovia jedli nezrelé hrozno a synom stúpili zuby.“ Každý zomrie pre svoj hriech, každému človeku stúpnu zuby, keď bude jesť nezrelé hrozno."*

Ježiša oslavujúce živé kresťanské spoločenstvo, milí bratia a drahé sestry!

Boh tvorí čosi nové. Táto novota nie je o noblese vecí, ale o vzťahoch. Rozuzlenie problému nastáva u Jeremiáša. Bod zlomu prichádza od proroka. Zmluva v hebrejskom jazyku je jedným z najťažších pojmov Biblie. Znamená viazanosť. Naviazaný na veľmi cennú osobu. Zaviazaný za Jeho službu. Prečo je zmluva medzi Hospodinom a jeho ľudom taká zvláštna? Prečo ju treba obnoviť? Pretože ide o nevyrovnaný vzťah. Zmluvné strany nie sú rovnocenné. Tu sa Boh zaviazá, že ako silnejší ochráni slabšieho. K čomu sa zaviazal ľud? K vernosti nie, lebo ak to bolo sťažené, už bol v rukách a pod vplyvom cudzích mocností a iných bohov a modiel. Nová zmluva s takýmto ľudom? Nová zmluva v starej zmluve? Čo je jej obsahom? Jeremiáš vedome nadväzuje na dejiny Izraela. Prelomové udalosti Izraela si treba preopakovať. To, čo príde, je veľmi dôležité ako zmluva s Noachom po potupe sveta, ako zmluva s Abrahámom, ako zmluva s Jákobom, ako zmluva... Otroctvo sa mení na slobodu. Viazanosť na lásku. Lipnutie na poslušnosť. Služba na obetavosť. V týchto slovách Jeremiášových nachádzame náznak budúcnosti vyvoleného národa. Zmluva večná. Zmluva obdivuhodná. Zmluva nová. Preživší babylonského zajatia to zakúsia. Preživší to precítia vo svojom vnútri.

Podstata novej zmluvy: milosť, ktorá premieňa zvnútra. Boh hovorí: „Svoj zákon vložím do ich mysle a vpíšem im ho do srdca.“ To je zázrak novej zmluvy. To, čo kedysi zaznievalo zvonka, teraz žije a oživuje zvnútra. Nielenže poznáme Božiu vôľu, ale po nej aj túžime. Boh sa nechcel svojho ľudu vzdať, ale ho znovu stvorí. Nová zmluva nestojí na ľudskom úsilí, ale na milosti. Nejde o to, že sa my pridržíme Boha, ale že On vpisuje seba do nášho života. Písmo hovorí: „Vložím do ich mysle.“ Nová zmluva nie je bez citu, ale ani bez premýšľania. Premýšľaj teda, drahý brat. Prežívaj slovo, drahá sestra. Spracuj ho, milý mladý brat. Dovoľ, aby preniklo tvojím rozumom, milovaná sestra. Keď sa srdce presťahuje do mozgu a mozog zostúpi z výsosti — vtedy sa začína pravé poznanie Boha. Všetko sa začína pokorou. Poznať Boha nie je informácia, ale poslušnosť. Vidieť

Ho ako Prvého i Posledného znamená dovoliť Mu, aby ňu zmenil a znovu stvoril. Poradie nemožno zameniť. Najprv Boh. Potom ľud. U Jeremiáša znie znovu a znovu: „Ja budem ich Bohom a oni budú mojím ľudom.“ Boh je prvý.

Jeremiášov prísľub je v tomto jasný: prišiel čas. List Hebrejom cituje prorocké slová: „Hľa, prichádzajú dni...“ A posolstvo listu znie: tieto dni prišli. Čas sa naplnil. Nová zmluva je tu. Tento prísľub zapadá aj do videní Izaiáša a Ezechiela: nové srdce, nový duch, vnútorná obnova. V pôstnom období znie obzvlášť naliehavo: teraz je čas. Nemožno to odkladať. Na osobnej rovine si musíme usporiadať veci s Bohom. Predovšetkým s Ním, lebo jedine Jemu patrí sláva. Dar osobného poznania je primeraný. „Všetci ma budú poznať,“ hovorí Pán. Nielen cez vyučovanie, nielen skrze tradíciu, ale v osobnom vzťahu. V strede novej zmluvy nestojí systém, ale živý vzťah s Najvyššou skutočnosťou. Tento vzťah sa stal realitou v Ježišovi Kristovi. On je Prostredníkom novej zmluvy. V ňom nedostávame zákon, ale odpustenie. Dnes by sme povedali: inovácia. Nové riešenie. Boh konal inak. Inak to vyriešil. Inak ukázal svoju moc. Už nie kamenné tabule, ale srdce. „Dám do ich vnútra... vpíšem do ich srdc...“ To je transplantácia srdca. Nie povrchná oprava, ale vnútorná výmena. Namiesto tvrdého, chladného a necitlivého srdca prichádza živé, cítiace a poslušné srdce. Nedokonalosť zákona nebola chybou zákona samého, ale stavom srdca. Nad hriechom nedokáže zvíťaziť nijaký národ. Bol a bude bezmocný. Nie preto, že by zákon nepochádzal od silného Boha, ale preto, že človek nedokázal zostať verný. Definitívnosť odpustenia hriechov: „Na ich hriechy a neprávosti si viac nespomeniem.“ Aká veta! My si pamätáme. Iní si pamätajú. Minulosť často straší. Ale Boh hovorí: nespomeniem si. To nie je zabúdanie, ale uplatnenie milosrdenstva a ohlásenie milosti. Amnestia na všetkých úrovniach. Božie rozhodnutie neurčovať nás podľa našej minulosti, ale podľa nového života daného v Kristovi. To je Božia moc zahľadiť hriech. Úplné prepustenie. Zloženie bremena. Autor Listu Hebrejom hovorí jasne: stará zmluva pominula. Boh ju

prekonal. Nie preto, že by nepochádzala od Neho, ale preto, že stratila svoju životnosť, stala sa neschopnou dať život. Boh je živý a aj Jeho vykupiteľské dielo je živé. Môžeme sa učiť zo starého — ako o starom zákone spievajú duchovné piesne — možno z neho bojovať a učiť sa, ale nesmieme v ňom ustrnúť. Čo to znamená pre mňa a pre teba? To, že Nová zmluva nie je len 27 kníh ani teologický pojem, ale pozvanie. Dovolím Bohu, aby vpísal svoj zákon do môjho srdca? Odvážim sa veriť, že moje hriechy sú naozaj odpustené? Túžim Ho osobne poznať, nielen o Ňom počuť? Na konci čítame: „... blíži sa k zániku.“ Boh koná nové dielo. Otázka je: držíme sa starého, alebo vstúpime do nového? Bratia a sestry, nová zmluva je dar. Nevytvárame ju, ale prijímame. Nepíšeme ju my, ale dovolíme Bohu, aby ju vpísal do nás. Nech nám Pán dá, aby sme tento prísľub nielen počuli, ale aj zakúsili: Božiu živú, zvnútra premieňajúcu a odpúšťajúcu milosť. Nová zmluva nie je teória, ale realita v Ježišovi Kristovi. V Ňom sa naplňuje. V Ňom sa stáva silou. V Ňom sa z prísľubu stáva prítomnosť. „Lebo Boh tak miloval svet...” (Jn 3,16) — nielen jeden národ, ale celý svet. Preto dnes môže stáť duchovný na kazateľnici. Preto môže zaznieť evanjelium. Preto môžeš prísť aj ty. Netreba starú bezmocnosť. Treba Krista. Treba novú zmluvu. Prijímaš novú zmluvu pripravenú v Ježišovi? Prijímam ju — teda patrím Tebe? Patrí tvoje srdce Ježišovi? Si v Ňom úplný? Si v Ňom celistvý? Aké je tvoje srdce bez Neho? Tvrdé ako kameň? Vlažné? Brat môj, sestra moja, teraz je čas. Nie zajtra. Nie niekedy potom. Teraz. Boh prichádza k tebe s milosťou. Dáva nové srdce. Novú myšlienku. Novú nádej. Nový život. Nezostaň v starom. Vstúp do nového. Silné, hutné, prorocké slovo od Jeremiáša — a predsa naplnenie a osobné rozhodnutie. Čas súri, dnešný deň je daný, zajtrajšok nie je zasľúbený. V pašíjnom čase dávaj pozor a rozhodni sa múdro pre Boha, ktorý si ňu zamiloval ako prvý. Amen.

Modlitba:

Pane náš, Ježišu Kriste, ďakujeme Ti za novú zmluvu. Ďakujeme, že si nič len neopravoval, nič nezaplátal, ale všetko si stvoril nanovo. Ďakujeme, že si nás

nezavrhol, ale povolal k sebe. Ďakujeme za evanjelium vpísané do srdca. Ďakujeme za odpustenie hriechov, o ktorom hovoríš: je večne platné a na hriech si viac nespomeniem. Ďakujeme, že v Kristovi sa všetko stalo skutočnosťou. Prosíme, zapečať v nás svoje Slovo. Ak je naše srdce tvrdé, zmäkči ho. Ak sme vlažní, zapáľ nás. Ak pochybujeme, posilni nás. Uč nás premýšľať, ale ešte viac vo všetkom poslúchať Teba. Milosrdný a verný Bože, Ty, ktorý si svojmu ľudu zaslúbil novú zmluvu, nie na kamenných tabuliach, ale vpísanú do srdca, príd teraz medzi nás so svojou milosťou.

Prosíme za mladých stojacich pred monitormi. Ty vidíš únavu ich očí, hľadanie ich srdc i hluk, ktorý ich obklopuje. Vpíš svoj zákon do ich srdc, aby si volili pravdu a svetlo a nestratili sa medzi pomínuteľnými vecami.

Prosíme za maturantov. Daj im čistú myseľ, pokoj a odvahu. Pripomínaj im, že si s nimi a že ich budúcnosť je v Tvojich rukách. Veď ich cestou, ktorú pre nich pripravila Tvoja láska.

Prosíme za rodiny, za matky a otcov. Posilňuj ich v láske, trpezlivosti a vernosti. Uč ich milovať tak, ako miluješ Ty, aby ich domovy boli miestom pokoja a odpustenia. Prosíme za chorých. Buď ich uzdravením a potešením. Keď je ich telo slabé, vpíš do ich srdc slovo nádeje, aby vedeli, že ich neopúšťaš.

Prosíme za smútiacich. Ty, ktorý si zaslúbil, že odpúšťaš hriech a viac si nespomenieš na naše viny, objím ich svojím milosrdenstvom. Daj im útechu v bolesti a nádej večného života uprostred slz. Prosíme za tých, ktorí žijú v ťažkostiach a v chudobe. Buď ich hradom, silou a útočiskom. Otvor naše srdcia, aby sme sa k nim obracali ako k bratom a sestrám a mohli byť nástrojmi Tvojej lásky. Prosíme za tých, ktorí žijú v tichosti a ktorých možno nikto nevidí ani nepočuje. Ty poznáš ich meno, myšlienky i skryté slzy. Vpíš do ich srdc istotu svojej prítomnosti, aby vedeli, že Ty si ich Boh a oni sú Tvojím ľuďom.

Pane, urob v nás novú zmluvu skutočnosťou, aby sme Ťa poznali od najmenšieho až po najväčšieho. Odpusť naše hriechy, obnov naše srdcia a veď nás cestou svojho pokoja. Uč nás poznať Ťa tak, aby sa náš život stal odpoveďou na Tvoju milosť. Dovoľ nám patriť Ti celým srdcom. Nech sme Tvojím ľuďom, lebo Ty si náš Boh. Amen.

Modlitba Pánova

Ofera: „Vďaka Bohu za jeho nevýslovný dar!“ (IIK 9,15) Amen.

Požehnanie: „Preto ak je niekto v Kristovi, je novým stvorením. Staré veci pominuli, nastali nové.“ (IIK 5,17) Amen.

Záverečná pieseň: Žalm č. 25: 5-7. verše: „Zavládne mu pokoj v duši,...“